

Pasiskaičius P. Klimo Lietuvos Istoriją

P. KLIMAS. Lietuvių tautos istorija. I tomas — nuo senų senovės ligi 800 metų. Su paveikslais ir žemėlapiams. Rankraštis.

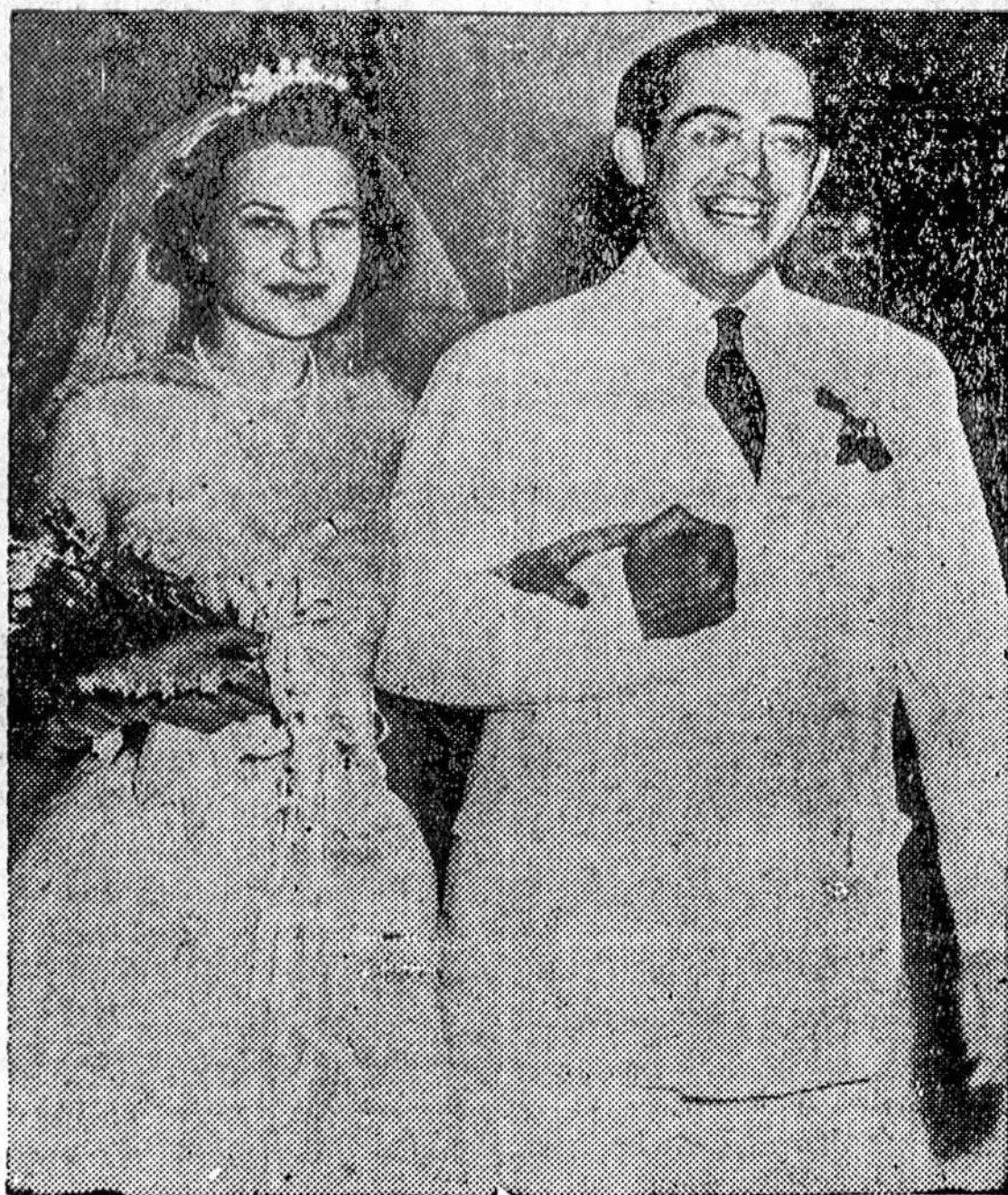
Ne kartą gyvenime atsitinka, kad žmogus, sąlygų verčiamas yra studijavęs vieną, paskui — gyvenimo buvo įstatyta į kitas vėžes, o iš pamėgimo ėmėsi darbo dar trečiojo srityje. Taip yra atsitikę ne su vienu ir svetur ir pas mus. Ne toli ieškodami, galime paimti nors P. Klimo pavyzdį. Studijavęs jis yra Maskvos universitete teisių mokslus, Jau bestudijuodamas, kaip ir kiti jautresni ano meto moksleiviai, gyvai yra dalyvavęs priekarinėje Vilniaus spaudoje. Didžiojo karo užklyptas Lietuvoje, jis gyvai dedasi prie ano meto Vilniaus lietuvių politikų grupės ir aktyviai dalyvauja visuose darbuose, siekiančiuose atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Patampa Lietuvos Tarybos nariu, faktinai redaguoja 1917 Uzs. Reikalų Ministerijoje, o metais įsikūrusį "Lietuvos Aidas" rašo visą eilę raštų, kurių ano meto kultūrinis ir politinis darbas pareikalavo. Klimas nenustoja, šalia savo

Tarp kita ko parengia jis tuomet: 1. Skaitymų knygą lietuvių kalbos pamokoms; 2. Lietuva, jos gyventojai ir sienos; 3. Russisch-Litauen. Statistisch-etnographische Betrachtungen ir k. Jau vėliau, karui pasibaigus, P. Klimas parengia spaudai, su atitinkama įžanga, dokumentų rinkinį iš kovų meto už Lietuvos nepriklausomybę (prancūziškai: "Le développement de l'état lithuanien" ir vokiškai: "Der Werdegang des Litauischen Staates").

Tarp visų tų darbų, dar karo metu, P. Klimas randa laiko ir savo mėgiamoms istorinėms studijoms, į kurias jis toliau vis labiau pasineria. Karui vos besibaigiant, P. Klimas skaito Lietuvių Mokslo Draugijos suvažiavime, o paskui tuoj ir skyriumi išleidžia "Lietuvių senovės bruožus" (Vilniuje, 1919 m.).

Stojęs po karo Lietuvos užsienių tarnybon, iš pradžių Uzs. Reikalų Ministerijoje, o metais eidamas Lietuvos padą, rašo visą eilę raštų, kurių ano meto kultūrinis ir politinis darbas pareikalavo. Klimas nenustoja, šalia savo

BUVĖS SENATORIUS APSIVĖDĖ

Rush Dew Holt, buvęs West Virginia senatorius, su savo jaunavede, buvusia Miss Helen Froelich, po jungtuvų Gridley, Ill. Tą pačią dieną jaunikis šventė savo 36-tąjį gimimo dieną.

diplomatinio darbo, tęsęs ir istorinių studijų. Paskelbęs jis yra iš tų studijų, be jau minėtojo darbo apie Lietuvos senovę, dar šiuos atskirai išleistus darbus: 1. Istorinė Lietuvos valstybės apžvalga (Kaune, 1922), 2. Musų kovos dėl Vilniaus (Kaune, 1923), 3. Ambrosio Centarini, Venecijos ambasadorius Lietuvoje 1474-77 m. (Kaune, 1931), 4. Ghilbert de lanov (Kaune, 1931) ir k. Be to, dalyvavęs jis yra švietimo Ministerijos išleistoje ir A. Šapokos redaguotoje "Lietuvos Istorijoje" (Kaune, 1936 m.), apdirbdamas joje nepriklausomosios valstybės atstatymą ir nepriklausomojo gyvenimo laikotarpį.

Įsitraukęs tokiu būdu, į istorines studijas, P. Klimas nesitenkina betgi, kokių vienu laikotarpiu ar atskirais darbais. Jį intriguoja gana drąsus žygis: patiekti Lietuvos visuomenei platesnį bendrą Lietuvos istorijos veikalą. Toks veikalas, jo spėjimu, gali pareikalauti arti 10 tomų spaudos darbo.

Musų istorija ligi šiol yra rupinėjusi daugiausia lenkai ar jų įtakoj dirbę lietuviai, rusai ir vokiečiai. Ir visokiais tikslais, dažnai svetimais ir priešingais mums. Todėl į musų istorijos raštus svetinųjų yra įnešta daug dalykų, neišaiškančių beaiškos istorinės kritikos. Jaunieji musų jau nepriklausomosios galybės istorikai yra suskubę įnešti į musų istorijos tyrinėjimus nemaža šviesos, kuri leidžia mums teisingiau suprasti vieną musų praeities dalyką. Bet tai kik pradžia. Kol bus atliktas visas maždaug musų istorinės kritikos darbas, pareikalaus dar nemaža laiko.

Todėl rašyti jau dabar išsistą Lietuvos istorijos veikalą yra drąsus pasiryžimas, reikalaujantis didelio atsidėjimo, kruopštaus darbo ir karštos meilės pasirinktam uždaviniui. Bet toks darbas yra gyvai reikalingas ne tik musų jaunajai kartai, bet ir bendrai musų inteligentijai, norinčiai turėti platesnį bendrą Lietuvos istorijos pažinimą.

"Lietuviui — sako visai teisingai p. Klimas savo I-jo tomo prakalboje — Lietuvos istorija turi nusekti iš amžių gilumos tą lietuvių tautos kelią, kuriuo ji priėjo šių dienų butį. Kaip ir kodėl lietuvių tauta, per amžių amžių tverdami, yra šiandien tokia, o ne kitokia, ten, o ne kitur, ir kaip tat atsitiko, kad šiandien ji turi tų, o ne kitų sunkumų savo gyvatoje, — šit uždavinys, kurį gali pasiimti tikrai tyrinėtojas lietuvis."

Šitaip savo darbą supratęs,

P. Klimas savo istorijos I-metorinių studijų. Paskelbęs jis visos tas žinias, kurių suteikia jo darbas apie Lietuvos senovę, dar šiuos atskirai išleistus rašytojai. Visą savo tyrinėjimų darbą autorius iliustruoja iškasinių paveikslais, žemėlapiams, senųjų autorių tekstais.

Cituotieji knygoje mokslo veikalai, kuriais naudojasi autorius, rodo, kad P. Klimas yra įdėjęs į savo darbą daug kruopštaus triso. Analizuodamas proistorės bei kalbotyros faktus ir senovės raštus, autorius elgiasi labai atsargiai, darodamas savo išvadas. Jis jas višada pamatuoja ir vengia tuščių tvirtinimų. Skaitytojas, sekdamas autoriaus protavimus ir išvadžiuojimus, neturi pamato šį kartą rasti ant jo, kad šis laužo iš pirmo savo tvirtinimus.

Kokios gi aktualės naudos gali turėti tokie šiuo metu žilos senovės tyrinėjimai, kuomet negailestingas karas yra perbloškęs mus ir paveręs mus nelaimėn? — gali kilti nevienam klausimas.

Man rodosi, tatau turi didelės naudos kiekvienam lietuviui, kurio ičynę, paverge, terioja dabar bolševikų barbarai. Beskaitydamos tokią P. Klimo lietuvių tautos istoriją, skaitytojas lietuvis įsitiks, kad jis nėra iš akmens išspirtas ir kad jis turi ilgą, seną ir gar-

bingą praeitį, ne blogesnę už nevieną didelę tautą, ir kad jis todėl gali ja didžiuotis. Iš tos istorijos patirs jis tarp kita ko, kad jo probočiai jau mažiausia nuo 2000 metų pirm Kristaus sėdi tose pat vietose kur ir dabar gyvena (tik senosios jų gyventos teritorijos buvo daug platesnės!), kad jie buvo jau ramūs sėsliai ir dirbo savo žemę daug geriau, anot senųjų rašytojų, negu neviena germanų padermė, tebeklajojusi dar tuomet iš vietos į vietą.

Lietuviai gali su pakelta galva reikalauti sau lygių teisių kitų tautų bendruomenėje.

P. Klimo istorijos I-sis tomas meta nemaža šviesos į musų žiląją senovę ir surenka į vieną vietą visas tas ją liečian-

čias žinias, kurios buvo ligi šiol pas įvairius autorius išmėtytos. Jis perleidžia jas per kritikos prizmą ir išsijoja iš jų visą, kas gali turėti reikšmės musų senovei paliudyti.

Gaila, tik, kad visa tai tebėra dar rankraštyje. Tėvynei atsiradus nelaimėje, būtų naudinga ir pageidautina, kad atsirastų nors Amerikoje leidžias ar tam susibūrusi geros valios žmonių grupė, kuri pasiimtų leisti vieną po kito P. Klimo istorijos tomus. Pirmasis tomas yra jau baigtas ruošti ir galėtų būti pradėtas spausdinti. Dabar ruošiamas yra antras tomas, kuriam visa medžiaga yra jau parengta.

P. Klimo plunksna yra žinoma: jis rašo gyvai ir visiems suprantamai. Jo istorijos to-

mai, kartą išleisti, esu tikras, nesimėtytys po knygynų lentynas: jie bus grobstomi ir skaitomi.

D-ras J. Saulys
Lugano, 1941 m., bal. 30 d.

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogas, rynas, stoglangius ir sienų apmušimus. Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pina! apdraustas.

7-ti Metal Skersai Vartų
Nepamirškite Užteiti Pas:
PETE YOUNG

Narys 271 Post ir Ch. Liet. Dr-jos
Schlitz Alus ir Užkandžiai
83 ir Kean Ave., Willow Springs
Priešais Tautišku Kapinių Vartus.

Nepriklausomybė
yra brangiausias tautos turtas. Atskiras žmogus Nepriklausomybę gali atsiekti tik budamas finansiniai apsirūpinęs. Statykit, remontuokite ir išgykite namus pagal mūsų ilgamečio išmokėjimo planus. Taisykite ir paskolas imkite žvniausioje lietuvių įstaigoje. Už apdr. F. S. liei \$5,000 mokame 3¼%.

KEISTUTO SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
JOS. M. MOZERIS, Sr.
3236 S. Halsted St. CAL. 4118

Modern Roofing Co.
1821 SO. LAWNDALE AVE.
J. and C. Sarockas, sav.

Visas darbas garantuotas. Turime visokių rūšių stogų. Paskaitit mus šiandien dėl nemokamo apkalnavimo.

Tel. CRAWford 0619
—Pina! Apdrausti—

GERBIAMI NAUJIENŲ Skaitytojai! Prašomi Pirkti **Belkale Eiti** ir **Krautuves**, kurios Skelbiai Naujienose.

MADOS

No. 4775 — Praktiška suknėlė. Sukirptos miosos 14, 16, 18 ir 20 talpigai 32, 34, 36, 38, 40 ir 42.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti miera ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiūti pinigų arba pašto ženklais kartu su užsakyimu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Cia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. _____
Miosos _____ per kraitinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valstija)

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, daug dulkių išimta **\$8.00**
Perkant 5 tonas ar daugiau.
SMULKESNI YRA DAUG PIGESNI
Sales takasai ekstra.
BLACK BAND LUMP \$9.75

Pirm Nėgu Pirkite—MATYKITE MUS!

Jūs persitikrinkite, kad Mes Turime Didžiausį Pasirinkimą Puikios Rusijos

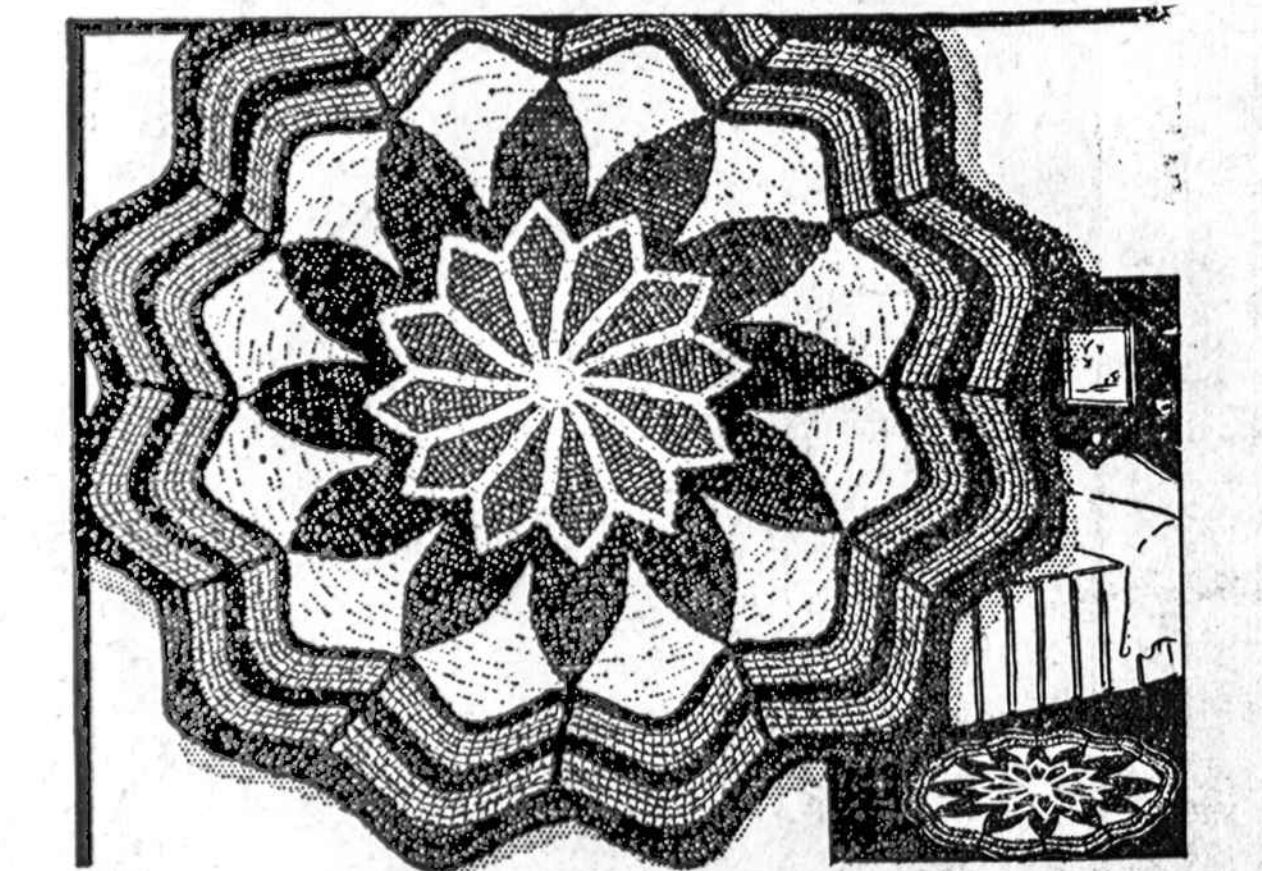
↓

• Lentų
• Medžiagų
• Medžio
Reikmenų
Statybai

IR VISOKIAUSIŲ KITŲ STATYBOS MEDŽIAGŲ

Mes finansuosime jūsų namo pertalsymą ir pastatymą — Niekio nereikia numokėti. Mokėkite per Tris Metus — Apkainavimai Nemokamai LIETUVISKAS PARDAVEJAS

CARR-MOODY LUMBER CO.
STANLEY LITWINAS—Generalis Vedėjas
3039 So. Halsted St. VICTORY 1272

CROCHETED RUG PATTERN 2846
No. 2846 — Megztas patiesalas.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT.
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Cia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No. _____
Vardas ir pavardė _____
Adresas _____
Miestas ir valstija _____

KAS RYTA!

LIETUVIŠKI RADIO PROGRAMAI

— Iš Stoties —

W · S · B · C

1240 Kilocycles

KAS PENKIOS MINUTES PADUODAMAS TIKRAS LAIKAS IR TEMPERATūra • MUZIKA • DRAMA

JUOKAI • PRANEŠIMAI • IR T. T.

7:00—7:45 VAL. RYTE

Ne-- KIENO KALTĖ? Bet-- Kas užmokės bilas?

Ar JŪS galėtumėte užmokėti už padarytus nuostolius? Ar JŪS galite rizikuoti ilgų metų bylas teismuose kurios užtrauktų dar didesnes išlaidas? Įstatymai jums uždraustų vairuoti karą iki skriaudos neatlygintos. Kam statyti save pavojun? Vairuok atidžiai, ir pasirupink tinkamą apdraudą. Specialės žemos kainos atsakomingsiems vairuotojams! Klauskite apie šią apdraudą šiandien!

Rašom visokią Apdraudą

UGNIES T. RYPKEVIČIA GYVASTIES
LANGŲ 1739 SO. HALSTED STREET APVOGIMŲ
RAKANDŲ (NAUJIENŲ NAME) IR KITŲ

